

„Zwykły Bohater”. Pani Bożena Kazanowska jest pełna inicjatywy i pomysłów dotyczących pracy z dzieckiem niewidomym. Uparcie dąży do wyznaczonego celu, wkładając w swoją działalność pedagogiczną wiele serca. Omawiane zagadnienia dotyczyły pracy z dziećmi niewidomymi i niedowidzącymi. Szczegółowo omówione zostały formy pracy z dziećmi z wadami wzroku. Istotnym elementem spotkania było zaprezentowanie własnoręcznie wykonanych książek dotykowych, dzięki którym dzieci mają możliwość poznania otaczającej rzeczywistości. Książki są specjalnie zaprojektowane i wykonane z materiałów o różnej fakturze tak, by niewidome dzieci mogły rozwijać umiejętności dotykowe, kształtować wyobraźnię, słownictwo, doskonalić koordynację ruchów oraz zaznajamiać z alfabetem Braille’a. W trakcie spotkania omówiony został proces tworzenia książek oraz wskazówki dotyczące ich projektowania. Bożena Kazanowska w swoich rozważaniach powróciła do początków swojej pracy pedagogicznej oraz motywów, jakimi kierowała się przy wyborze drogi zawodowej. Zwróciła również uwagę na trudności z którymi przyszło jej się zmierzać podczas swojej pracy. Wielokrotnie zachęcała studentów do współpracy przy tworzeniu książek dotykowych dla dzieci. Spotkanie zakończyło się dyskusją. Studenci mieli też możliwość obejrzenia książek oraz indywidualnych rozmów z zaproszonym gościem.

Zwieńczeniem cyklicznych spotkań „Uczę się Ciebie Nauczycielu” było ich podsumowanie przez prof. dr hab. Krystynę Chałas, połączone z uroczystym rozdaniem certyfikatów udziału. Prowadzone sesje są dla studentów źródłem wiedzy funkcjonalnej, okazją do odkrycia w sobie własnych talentów, powołania, inspiracją do pracy twórczej oraz kształtowania osobowości.

Mając na uwadze duże zainteresowanie słuchaczy, spotkania będą kontynuowane w kolejnych latach, a ich formuła poszerzana i dostosowywana do potrzeb i oczekiwań uczestników.

EWA DOMAGAŁA-ZYŚK

Katedra Pedagogiki Specjalnej KUL

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ
„UCZEŃ ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI
W SZKOLE OGÓLNODOSTĘPNEJ – OBSZARY WSPARCIA”
KUL, 11.12.2012

W roku 2012 Instytut Pedagogiki KUL wraz z Powiatowym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Lublinie byli realizatorami projektu pt. *Kompetentne wsparcie – kursy doskonalące dla pracowników oświaty*. Został on złożony w ramach konkursu

nr 5/POKL/9.4/2011 ogłoszonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego. Projekt zakładał realizację kursów dla nauczycieli w 12 obszarach, z których dziesięć dotyczyło pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, zaś dwa ostatnie przeznaczone były dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego oraz kadry zarządzającej szkół i obejmowały problematykę zarządzania szkołą w obliczu obecnych zmian w zakresie edukacji.

Kursy dotyczące uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zostały przygotowane w odpowiedzi na zadania wyznaczone nauczycielom przez Rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach z 17.11.2010 roku. Nauczyciele szkół ogólnodostępnych zostali w nim zobligowani do prowadzenia działań wspierających uczniów z różnego rodzaju specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Kursy przygotowane przez zespół pracowników Instytutu Pedagogiki pod merytorycznym kierunkiem dr Ewy Domagała-Zyśk obejmowały następujące zagadnienia: specyficzne trudności w nauce i niepowodzenie edukacyjne, praca z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną, praca z uczniami z zaburzeniami słuchu, praca z uczniami z zaburzeniami wzroku, praca z uczniami z chorobami somatycznymi, praca z uczniami zagrożonymi niedostosowaniem i niedostosowanymi społecznie, praca z uczniami z zaburzeniami komunikacji językowej, praca z uczniami wybitnie zdolnymi oraz praca z uczniami z trudnościami adaptacyjnymi wynikającymi z różnic kulturowych, uchodźstwa lub reemigracji, a także kurs w zakresie wspomaganie i terapii rozwoju dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi przez sztukę i zabawę. Łącznie przeprowadzono 420 godzin zajęć stacjonarnych i 60 godzin zajęć w formie e-learningu. W tych szkoleniach wzięło udział 200 nauczycieli z obszaru województwa lubelskiego: 41 nauczycieli przedszkola, 102 nauczycieli ze szkół podstawowych, 30 nauczycieli z gimnazjów, 14 z liceów oraz 9 ze szkół zawodowych.

Zakończeniem projektu była konferencja „Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ogólnodostępnej – obszary wsparcia”, zorganizowana w Auli Stefana Kardynała Wyszyńskiego w dn. 11.12.2012 r. Struktura konferencji była dwuczęściowa: w pierwszej z nich odbyło się pięć wykładów panelowych, natomiast w drugiej części uczestnicy mogli wziąć udział w warsztatach tematycznych.

Konferencja prowadzona była przez koordynatora merytorycznego projektu, dr Ewę Domagała-Zyśk, zaś wśród prelegentów znaleźli się znakomici wykładowcy zarówno z KUL jak i z innych uczelni. Pierwszy z wykładów wygłosił ks. dr hab., prof. KUL Marian Nowak pt. *Kompetentne wsparcie przez nowe kwalifikacje do działań i myślenia systemowego*. Profesor przedstawił w nim konieczność osadzenia terapii pedagogicznej w nurcie założeń pedagogiki ogólnej o wydzwieku integralnym i wskazał, że terapia powinna być rozumiana jako kompleksowe wsparcie ucznia i element jego integralnego wychowania. Na konieczność uwzględnienia kontekstu wychowawczego w terapii pedagogicznej wskazywał także kolejny wykład, wygłoszony przez ks. dr. hab. Adama Maja, zatytułowany *Konteksty wychowawcze uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*. Prelegent wskazał w nim na konieczność zaistnienia w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych oddziaływań wspierających rozwój fizyczny, psychiczny, kulturowy i duchowy wychowanka. Za podstawę pracy terapeutycznej Autor uznał doświadczenie godności własnej ucznia,

zaś za podstawowe zadania terapeuty – działania zmierzające do podnoszenia poziomu własnej wartości dziecka, wychowanie wolitywne kształtujące wolność wyboru, zaangażowanie, wytrwałość, odpowiedzialność i przeżywanie radości oraz wychowanie społeczne, rozumiane jako praca nad kształtowaniem postaw prospołecznych ucznia, który pomimo swoich trudności dostrzega także inne osoby wymagające wsparcia i pomocy.

Kolejny wykład wygłosiła prof. dr hab. Edyta Gruszczyk-Kolczyńska, a dotyczył on uczniów uzdolnionych i nosił tytuł: *Specjalne potrzeby edukacyjne dzieci uzdolnionych matematycznie: mity i wyniki badań*. Profesor omówiła w nim wyniki kilkuletnich badań nad zdolnościami matematycznymi dzieci, wskazując, że występują one u około 25% uczniów przedszkola, natomiast w późniejszym okresie zanikają i dotyczą już tylko co ósmego dziecka w klasie pierwszej. Wyniki tych badań zostały określone przez Panią Profesor jako „piękne i straszne zarazem”, ponieważ z jednej strony pokazują olbrzymi potencjał dzieci w wieku przedszkolnym, natomiast z drugiej strony zaniedbanie tego potencjału, prowadzące do zmniejszania się grupy dzieci zainteresowanych matematyką i jej uczeniem się. Zdaniem prof. Gruszczyk-Kolczyńskiej sytuacja ta wymaga natychmiastowych i głębokich zmian oraz intensywnych starań o rozwijanie potencjału dzieci zdolnych.

W dalszej części konferencji dr hab., prof. UMCS Ewa Skrzetuska omówiła koncepcje pomocy psychologiczno-pedagogicznej w wykładzie pt. *Zmiana koncepcji pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom z trudnościami w uczeniu się*, wskazując na zmiany, jakie zaszły w tym zakresie w ciągu ostatnich lat, Prelegentka wskazała, że dochodzi do systematycznego zwiększania się zakresu pomocy oferowanej uczniom, większej indywidualizacji pomocy, nasilenia działań profilaktycznych i zapobiegających trudnościom, a także włączenia w system wsparcia nie tylko specjalistów, ale także nauczycieli i rodziców. Ostatni wykład wygłosiła dr hab., prof. KUL Kazimiera Krakowiak, a nosił on tytuł *Specjalne potrzeby uczniów w zakresie komunikowania się językowego – wykrywanie, diagnoza, formy wsparcia*. Prelegentka wskazała w nim na przyczyny i uwarunkowania trudności w komunikowaniu się językowym uczniów, przedstawiła schemat standardu terapii logopedycznej oraz uzasadniła tezę, że skuteczne wsparcie ucznia ze specjalnymi potrzebami w zakresie komunikowania się językowego wymaga dobrze zorganizowanej współpracy rodziny, logopedy, pedagoga szkolnego i nauczyciela.

W części popołudniowej uczestnicy konferencji mogli wziąć udział w warsztatach: 1. *Rozwijanie mądrości uczniów z wykorzystaniem biblioterapii* – prowadzący: dr Tomasz Knopik; 2. *Wsparcie ucznia niedostosowanego społecznie* – prowadzący: dr Tomasz Wach; 3. *Zabawy ze sztuką – ćwiczenia wspomagające terapię ucznia z SPE* – prowadzący: mgr Marlena Wilgocka; 4. *Cukiereczki w szkole – dziecko z cukrzyką w roli ucznia* – prowadzący: dr Ewa Domagała-Zyśk, Justyna Cyparska; 5. *Rozwijanie twórczości językowej uczniów ze SPE* – prowadzący: mgr Małgorzata Knopik.

Konferencja zgromadziła ponad 200 uczestników – nauczycieli oraz studentów zainteresowanych problematyką specjalnych potrzeb edukacyjnych. Towarzyszył jej krótki występ muzyczny uczennicy jednej ze szkół podstawowych z województwa lubelskiego. W czasie konferencji zaprezentowano także książki wydane w ramach

realizacji projektu: *Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w środowisku rówieśniczym* (red. Ewa Domagała-Zyśk) oraz *Zarządzanie szkołą w procesie zmian oświatowych* (red. Adam Maj, Ewa Domagała-Zyśk).